

Nr 51.

Av herr **Lovén**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående
åstadkommande på landsbygden av goda sång- och musik-
prestationer med ringa eller ingen éntreavgift.

Mycket har talats och skrivits om vantrevnaden på landsbygden, om nöjeskultur, om förädlande nöjen o. s. v., och alla ha varit ense om att på lämpligt sätt göra livet så ljust och glatt för vårt folk som det vore möjligt.

Man har försökt att göra de nu så allmänt förekommande biografföreställningarna så instruktiva, innehållsrika och förädlande som det låtit sig göra, utan att helt kunna förhindra att mindre välbetänkta saker bjudits folket.

Bildningssträvandet, läse- och studiecirklar, bibliotek m. m. ha utrett ofanligt mycket gott och intresset härför är i ständig tillväxt.

En sak, som enligt min mening i synnerligt hög grad skulle bidra till trevnad och livsglädje, vore om sång och musik i konstnärlig och gedigen form kunde gratis eller för en billig penning bjudas folkets breda lager i större utsträckning än vad som nu är fallet.

Det skall här villigt medgivas, att i våra större städer ansatser gjorts att så långt det varit möjligt avhjälpa bristerna härutinnan. Symfoniorkestrar och sångkörer ha erhållit kommunalt understöd, och ett visst antal konserter givas under säsongen till nedsatta priser. På de platser, där militärmusik varit att tillgå, har man lämnat anslag, för att dessa orkestrar skola giva gratiskonserter i det fria för allmänheten. Dylika konserter ha dock inte i regel förekommit mera än under enstaka sön- och helgdagar.

Det torde däremot vara allmänt bekant, att vårt lands militärmusikårer under största delen av året äro engagerade för musiks utförande å

större restauranter eller andra publika ställen. Dessa platser äro ju tillgängliga för vem som helst, och endast undantagsvis mot särskild entré, men det fordras dock för tillträdet, att förtäring i en eller annan form intages. Det förekommer dock oftast, att, om någon mera bemärkt militär-musikkår tillfälligtvis konserterar å någon plats, en ganska hög entré tages för tillträde till lokal eller trädgård, där konserten gives. Samma är förhållandet, om någon sångkör engagerats för konsert. Härigenom undandrages dessa konstnjutningar största delen av folket och endast de bäst ekonomiskt situerade kunna bliva delaktiga av det förädlande intryck, som sång och musik ger åt människosjälen.

Att intresset för dessa sång- och musikprestationer skulle vara ringa hos den stora allmänheten, jävas av det faktum, att då dylika konserter ges, det då finnes massor av folk, som stående utomkring etablissementet, försöker uppsnappa något av det som bjudes.

Därtill kommer att det i regel endast är de större städernas befolkning, som blir delaktig av en konstnjutning av denna art. Från de mindre städerna och från landsbygden måste befolkningen färdas ofta ganska lång väg för att kunna övervara dessa sång- och musikprestationer. Därav följer, att det endast är ett försvinnande fåtal av dessa platsers invånare, som någonsin bliva delaktiga av någon högre konstnjutning.

Det torde därför vara en bjudande plikt för statsmakterna att se till om något kan göras för att avhjälpa detta missförhållande, som här i kort-het relaterats. Svårigheterna som uppresas sig torde inte vara värre än att de med litet god vilja skulle kunna övervinnas.

På många håll har man ansett att militärmusikkårerna är ett oting, en lyx som borde indragas eller i mycket stor utsträckning minskas, och då nu utredning pågår om inskränkning och avskrivning av militärväsendet, ligger det snubblande nära till hands, att musikkårerna komma att anses som en överflödsinstitution, som saklöst kan avskrivas.

Jag är emellertid av en annan åsikt och detta av två skäl.

För det första är, som jag förut sökt påvisa, vårt folk i stort behov av förädlande nöjen, och härvid torde förstklassig och gedigen musik vara det förnämsta, såsom både lättast att åstadkomma och mest njutbar för den stora publiken. Och att militärmusikkårerna i detta avseende håller måttet, torde av ingen vilja förnekas.

För det andra skulle det vara en misshushållning med vårt lands musikaliska resurser, att upplösa och skingra vad som redan vunnits under många års arbete med organiserandet och inövandet av militärmusikkårer-

na. Detta har icke vårt land råd till, som därtill översvämmas av mer eller mindre kvalificerade utländska musiker.

I stället böra åtgärder vidtagas för att utveckla sång- och musiklivet i vårt land.

Huru detta skall kunna låta sig göra är svårt att här fullständigt kunna precisera, utan borde detta kräva en utredning av sakkunniga och intresserade personer.

Militärmusikerna böra kunna avlönas så, att de för sin utkomst inte äro hänvisade till privata engagement.

Sångkörer och solister böra erhålla ekonomiskt understöd på lämpligt sätt, så att deras konst kan bli tillgänglig för större delen av vårt folk.

Arrangement torde vidtagas, så att största möjliga antal platser i landet bereddes tillfälle att få verkliga sång- och musikkonserter.

Kostnaderna torde inte behöva värka avskräckande. Man kunde ju tänka sig dels statsanslag och dels avkastningen av något större penninglotteri. Även andra resurser torde stå till buds, om viljan finnes att göra något för vårt folk i detta avseende.

Som motgift mot mindre tilltalande och folkkaraktären neddragande nöjen, torde intet bättre medel finnas, än att understödja, utveckla och organisera redan befintliga resurser på sång- och musiklivets område.

Med stöd av ovanstående får jag föreslå,

att riksdagen måtte besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t anhänga om utredning på vad sätt goda sång- och musikprestationer, med ringa eller ingen entréavgift, må kunna åstadkommas på landsbygden och i de mindre städerna samt huruvida icke regementsmusikkårer måtte tagas i anspråk för nämnda syfte.

Stockholm den 16 januari 1920.

Carl Lovén.
